

Zprávy, informace, oznámení

Zákon o vědě nic neřeší

Jednání Vědecké rady UP 20. 4. 1998 se zúčastnil také její člen **prof. V. Klaus**, který v průběhu jednání vyjádřil mj. pochybnosti nad smyslem zákona o vědě. Požádali jsme jej proto o několik slov na toto téma:

Zmínil jste se o tom, že zákon o vědě považujete za omyl. Můžete své stanovisko upřesnit?

Podle mého názoru má být právní řád o vědech obecných, nikoli zvláštních. Věda má být řešena jako kterákoliv jiná lidská aktivita v rámci obecných zákonů, protože jakmile se s tím roztrhne pytel, tak budeme mít zákon o kdejaké instituci, zákon o kdejakém typu lidských aktivit. Říkám to i z praktické zkušenosti, kdy jsem musel nescíselněkrát čelit nřpadům na zákon o všem možném. Myslím si, že od zákona si někdo hlavně slibuje větší finance směřující do vědy, ale i to je hluboký omyl. Na zákonu finance nezávisí, ty závisí na tom, co se společnost rozhodne na vědu dávat, kolik je schopna a kolik považuje za racionální na vědu dávat – to ale není otázka zákona.

Kudy by se aktivita akademické obce tedy měla ubírat, aby se změnila finanční situace vysokých škol, vědeckých ústavů...?

To se zákonem nemá nic společného. Souvisí to s obecným postavením vědy ve společnosti, se skutečnou prestiží vědců a se skutečnými výsledky vědy. Formálními zákony není možné dobrat se vůbec něčemu.

To je potom ale poněkud začarovaný kruh: pokud nejsou finance, nejsou výsledky...

Jestliže někdo předpokládá, že bludný kruh se přeseke zákonem, pak já tvrdím, že nikoliv.

-mav-

Medaile prof. J. Látalovi

Z rukou rektora UP doc. RNDr. L. Dvořáka obdržel dne 20. 4. zlatou pamětní medaili UP prof. PhDr. Jiří Látal, CSc., který na FF UP působí od roku 1962. Prof. Látal reprezentoval FF UP při obhajobách dizertačních prací jako člen komisi v Brně a Praze, v posledních letech přednášel v rámci oboru francouzská filologie předmět francouzská literatura.

-map-

Jen několik řádků

Negativní motivace?

Na svém předchozím – druhém mimořádném – zasedání neschválil AS UP návrh rozpočtu na rok 1998 i přesto, že jím zvolená ekonomická komise přijetí doporučila. V závěru tehdejšího jednání AS UP nebyl schopen přijmout usnesení, které by formulovalo řešení nastalé situace: příliš mnoho senátorů předčasně odešlo. O dva týdny později nebyl AS UP – na svém řádném zasedání – schopen se usnášet hned od počátku: příliš mnoho senátorů vůbec nepřišlo.

Neutěšený dojem z posledních událostí však dává paradoxně prostor i pro jistou naději: ve chvíli, kdy dopad absence potřebných rozhodnutí přesáhne mez, za níž se řetěz dalších komplikací prodlouží k neúnosnosti (např. při dalším prodloužení období rozpočtového provizoria či dalším odkladu schválení potřebné normy), je šance, že se zřetelně projeví nezastupitelnost role, kterou akademický senát v univerzitním životě představuje – bez jeho fungování bude jen stěží fungovat i to ostatní.

Je třeba však počítat s tím, že takto zvyšující se prestiž AS UP nemusí nutně platit i pro jeho členy.

V. Mazochová

SKM UP nabízí ubytování v chráněné krajinné oblasti Hrubého Jeseníku

Po ekonomických a věcných analýzách činností a provozu zařízení, které obhospodařuje FTK UP, a také s ohledem na velmi nízký rozpočet byl učiněn závěr: převést výcvikové středisko v Horním Údolí pod Správu kolejí a menz. Prakticky se tak stalo od 1. dubna. V této souvislosti jsem požádala ředitelku o několik informací k využití areálu, jenž se nachází v chráněné krajinné oblasti Hrubého Jeseníku, 7 km od Rejvízu.

Komu je středisko v Horním Údolí určeno a co nabízí?

Po dobu celého roku nabízíme pobyty vhodné nejen pro rodinnou rekreaci, ale i pro školení, semináře, výcvikové kurzy a výjezdní zasedání zejména studentům a zaměstnancům UP. Středisko má k dispozici tělocvičnu, hřiště, klubovny pro společenské akce, učebnu, bar, bufet, zdarma využití sauny, půjčovnu sportovního nářadí, včetně horn-

ských kol a rovněž lyžařský vlek. V zimním období se zde tedy nabízí možnost sjezdového i terénního lyžování, v létě pak koupání v nedalekém Jeseníku, Zlatých Horách, Břidličné, Bruntále či v Polsku na lesním koupališti v Glucholazích. Po celý rok se zde nabízí možnost horské turistiky, autovýletů do oblastí Zlatých Hor, Lázní Jeseník, Karlovy Studánky, Červenohorského Sedla, Skřítku, Ottmuhovských jezer, Nisy v Polsku atd. Pobyt je vhodný rovněž pro alergiky a astmatiky. (Doprava vlastní, v pracovní dny autobusem Olomouc, Zlaté Hory, Horní Údolí.)

V minulém čísle Žurnálu UP jsme uveřejnili ceny, za které bylo možno se v rekreačním středisku ubytovat. Jaká je jejich výše v současnosti?

Ubytování nabízíme ve dvou budovách s různou kapacitou. Budova A čítá 51 lůžek (2, 3, 4 a 6 lůžkové pokoje). Budova B čítá 50 lůžek (2, 4 a 10 lůžkové pokoje), přičemž u obou zařízení je sociální zařízení umístěno na chodbách. Stravování nabízíme formou polopenze nebo plné penze, a to v budově A, která se nachází asi 20m od budovy B.

Ceny pro rekreační ubytování zaměstnanců s rodinami, které uvádím níže v tabulce, jsou velmi příznivé a mohou být v souladu s vyhláškou o FKSP dotovány i příspěvkem z Fondu kulturních a sociálních potřeb. SKM UP například zakotvila do své kolektivní smlouvy 25% příspěvek na tento typ rekreace. Studentům UP na organizovaných kurzech jsou poskytovány výrazné slevy. Dětem do 10 let je možno na přání rodičů připravit menší porce stravy za poloviční cenu. Do budoucna bude náš snahou tyto poskytované služby ve všech směrech nadále zlepšovat.

Ceny ubytovacích a stravovacích kapacit (plná penze):

pro zaměstnance UP a rodinné příslušníky:

budova A 100 Kč/noc

budova B 80 Kč/noc

plná penze 108 Kč/den

polopenze 72 Kč/den

pro ostatní zájemce:

budova A 130 Kč/noc

budova B 110 Kč/noc

plná penze 147 Kč/den

polopenze 98 Kč/den

Kontakt na adrese: Ubytovací kancelář SKM UP, Šmeralova ul. č. 12, 771 11 Olomouc, tel/fax: 068/5226057, v době od 8.00 do 14.30 hod. Horní Údolí tel/fax: 0645/425345 – vedoucí střediska p. Václavek.

M. Poláková

Nabídka rekreace

Pro zaměstnance UP, ostatní zájemce, rodiny i skupiny nabízí SKM UP po dobu školních prázdnin rekreaci v Horním Údolí. Cena za ubytování a stravování pro zaměstnance UP a rodinné příslušníky činí 208 Kč (osoba/den), pro ostatní zájemce 277 Kč (osoba/den). Děti do 10 let mohou využít polovičních porcí jídel za poloviční ceny.

Doprava vlastní, v pracovní dny autobusem (Olomouc, Jeseník, Z. Hory, H. Údolí).

Termíny rekreací: 13. 7. – 22. 7.,

25. 7. – 1. 8.,

1. 8. – 8. 8.,

8. 8. – 15. 8.

Objednávky na adrese: Ubytovací kancelář SKM UP, Šmeralova 12, 771 11 Olomouc, tel. 522 6057 pondělí–pátek 8–14.30 hod.

(Podrobnější informace o možnostech nabízející se v rekreačním středisku Horní Údolí viz výše.)

-red-

-mav-

Zprávy, informace, oznámení**Do zahájení Academia filmu zbývá 17 dní****Stručně**

V rámci letošního AFO bude probíhat seminář *Film a televizní pořad jako historický pramen a historická publikace*. Uskuteční se v úterý 12. 5. 1998 ve 13.30 hod. na Právnické fakultě UP. K tomuto semináři uveřejňujeme příspěvek doc. PhDr. J. Bartoše, DrSc.:

Film a televizní pořad jako historický pramen

Dokumentární film (a televizní záznam) patří do kategorie audiovizuálních historických pramenů, které sice nabývají stále většího významu, ale není jim věnována náležitá pozornost, zejména pak nejsou využívány v historickém výzkumu. Svěbytným historickým pramenem, který se vymyká z tohoto rámce, je film hraný a umělecký. Pojem historický dokumentární film je navíc někdy zužován jenom na některé jeho podoby: a) je chápán jen jako film s historickým námětem (jako audiovizuální rekonstrukce minulosti), b) je ome-

zován jen na filmový (a televizní) záznam zpravodajského typu, c) je uvažován sám o sobě jen jako produkt určité doby, pohledu, názoru, resp. účelového působení a ovlivnění.

Ve skutečnosti je historickým pramenem audiovizuálního typu každý filmový či televizní dokument, který z jakéhokoliv důvodu a jakýmkoliv prostředky zachytil určitou, a rozhodně spíše současnou než minulou skutečnost (rekonstrukce minulosti z pedagogických a podobných důvodů se daleko více blíží posláni historické literatury). V tomto smyslu patří z pramenovědného hlediska mezi dokumenty (svědectví, nepřesné zprávy), které lze definovat jako nosiče s určitou množinou informací.

Z uvedeného je také zřejmé, že základní otázkou je vztah: historická skutečnost – její fixace a zobrazení v audiovizuálním dokumentu – využití tohoto typu dokumentu jako zdroje informací pro poznání minulosti. Z toho také plyne, že ústředním problémem jsou metody, metodiky a techniky, kterými lze zjistit a ověřit, jaká historická skutečnost je „za pramenem“, jehož tvorba je závislá ve velké míře na jeho tvůrci a jeho schopnostech a záměrech. A to koneckonců není možné bez spolupráce historiků s tvůrci „historických“ audiovizuálních dokumentů.

Ve dnech 16. – 17. 4. se v Liptovském Mikuláši uskutečnilo **16. zasedání Klubu rektorů českých a slovenských vysokých škol**. Jednání, kterého se zúčastnil také rektor UP doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., mělo na programu zejména otázky budoucnosti spolupráce Slovenské rektorské konference a České konference rektorů.

***

Centrum pro srovnávací kulturní studia uvedlo v pondělí 20. 4. přednášku dr. J. Lockarda **Kybernetická angličtina, kybernetická čeština a mezinárodní jazyky**.

***

Na Katedře teorie a dějin dramatických umění FF UP přednášel 21. 4. doc. L. Kundera, Dr.h.c., na téma **Německý romantismus**. Přednáška se uskutečnila ve filmovém sále FF UP.

***

Katedra bohemistiky FF UP pořádala 21. 4. přednášku PhDr. M. Zelinského, CSc., který hovořil o dvou typech moderní české poezie. Akce byla součástí doprovodného programu AFO 1998.

***

Na pozvání předsedy Maďarské konference rektorů G. Bazsy se rektor UP doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., zúčastnil v Budapešti prvního setkání **Konferencí rektorů zemí východní a střední Evropy**, které se ve dnech 21. – 23. 4. věnovalo některým důležitým otázkám evropského vysokého školství.

***

V Muzeu umění proběhla 22. 4. prezentace videofilmů k projektu Aktuální výuka výtvarného umění **Jak umělci učí**. Filmy byly natočeny za spolupráce jednotlivých umělců jako živý záznam z jejich výuky a z výstav studentských prací. Zachycují ateliéry na školách i stručný výběr z díla umělců ve snaze postihnout nepospatelnou atmosféru mezi studenty a učiteli.

***

Katedra církevních dějin, patrologie a křesťanského umění CMTF UP pořádala další přednášku z cyklu M. Jan Hus a práce „Husovské komise“. Na téma **M. Jan Hus, mluvčí české národní reformace** přednášel 22. 4. prof. PhDr. František Šmahel.

***

Výjimečné setkání se dvěma tvůrci českého divadla **Ivanem Vyskočilem** (Divadlo Na Zábradlí, nyní Nedivadlo) a **Jaroslavem Duškem** (Vizita a Studio čistě radosti konzervatoře J. Ježka v Praze) proběhlo 23. 4. ve filmovém sále FF UP.

***

V Čajové galerii (ul. Univerzitní) proběhla 23. 4. vernisáž obrazů Dagmary Krásné **Mandaly**. Výstavu, která potrvá až do konce května, uvedla doc. D. Puchnarová působící na KVV PdF UP.

***

Ve filmovém sále FF UP se 23. 4. v rámci studentských projekcí promítal film **Sedmikrásky** režisérky Věry Chytilové.

***

Zasedání Kolegia rektora UP 24. 4. 1998 mělo na programu mj. předložení předběžných opatření vyplývajících ze schválení zákona o vysokých školách, seznámení s finanční situací UP a informace o přípravách Academia filmu Olomouc v roce 1998. (Podrobnější informace najdete v příštím čísle Žurnálu UP)

-map-, -mav-

Infomedia 98

Firma Albertina icome Praha, s.r.o., nabízí uživatelům knihoven, s nimiž udržuje dlouhodobou spolupráci, pozvání na odbornou sekce konference Infomedia '98, která se uskuteční ve dnech 21. – 22. 5. v Praze. V letošním roce byl program odborných sekcí rozdělen do jednotlivých oblastí podle oborů: přírodní vědy, chemie a technika; společenské a humanitní vědy; informace o Evropské unii; obchod a ekonomika; biomedicína, zdravotnictví a farmacie.

Odborníkům, jejichž práce a informační potřeby úzce souvisí s těmito obory, se tak nabízí přístup na příslušné sekce za symbolický poplatek 100,- Kč, který zahrnuje i vstup na veletrh „Svět knihy“. Případní zájemci mohou získat program konference a podrobnější informace o celé akci na adrese: <http://www.aip.cz/infomedia.htm>, jejímž prostřednictvím také mohou zaslat přihlášku. Tato nabídka **neplatí** pro účast na společných jednáních **dne 20. 5. 1998**.

Formulář závazné přihlášky i podrobný rozpis programu konference INFOMEDIA 98 je k dispozici také v redakci Žurnálu UP.

-mav-

Habilitace**Pedagogická fakulta UP**

V rámci habilitačního řízení v oboru výtvarné umění proběhla 21. 4. 1998 habilitační přednáška PhDr. Zbyňka Janáčka, vedoucího Katedry výtvarné tvorby PdF OU. Přednáška s názvem *Sitotiskové centrum, řešení špičkového pracoviště v podmínkách katedry výtvarné tvorby – teorie a praxe* se uskutečnila v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady PdF UP. Oponenty byli PhDr. J. Machalický (Praha), doc. O. Michálek (PdF UP Olomouc) a doc. E. Ovčáček (PdF OU Ostrava).

Předložená habilitační práce – soubor výtvarných prací – je vystaven v prostorách Děkanátu PdF UP v 1. poschodí hlavní budovy. Výstava je zpřístupněna v období od 20. 4. do 7. 5. 1998.

-přf-

Pozvánka Rakouské knihovny FF UP

Rakouský kulturní institut v Praze a Rakouská knihovna FF UP pořádají 28. 4. 1998 v aule FF UP (9.45 hod.) literární pásmo k 60. výročí úmrtí významného rakouského spisovatele a dramatika Ödona von Horvátha s názvem *Ein Kind unserer Zeit* v prezentaci **česko-rakouské herečky Zdenky Procházkové**.

Paní Z. Procházková je absolventkou pražské konzervatoře, své první angažmá obdržela v Opavě. Sedmnáct let byla členkou Městských divadel pražských a pohostinsky vystupovala i na scéně Národního divadla. Diváci ji znají z filmů *Týden v tichém domě*, *Z mého života*, *Písnička za groš*, *Nezlob*, *Kristýno*, *Ztracená tvář*. V prvním manželství byla paní Z. Procházková provdaná za našeho slavného herce Karla Högera. Od roku 1968 žila a hrála jen v zahraničí, především ve Vídni (Burgtheater), v Berlíně, Kolíně nad Rýnem a v Düsseldorfu, kde se také stala docentkou pro německou jevištní řeč (Bühnensprache) na tamní akademii. S monologem *Jean a já* absolvovala turné po západní Evropě a v roce 1974 s ním vyhrála festival monodramatu v Buenos Aires. Dnes působí jako herečka na volné noze a žije střídavě v Praze a ve Vídni.

Pod patronací Rakouského kulturního institutu vystoupila úspěšně paní Z. Procházková v Olomouci již dvakrát, kdy pro příznivce Österreich-Bibliothek FF UP prezentovala život a dílo rakouského spisovatele R. M. Rilka a spisovatelku Ungeborg Bachmannovou. Věříme, že si čtenáři rakouské literatury nenechají ujít tuto významnou kulturní akci, kterou opětovně sponzoruje Rakouský kulturní institut v Praze.

M. Keprtová

Konkurzní řízení

Děkan Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého vypisuje

konkurz

na obsazení uvolněných míst profesorů, docentů, odborných asistentů, asistentů a lektorů v oborech:

- aplikovaná tělesná výchova se zaměřením na APA osob se sluchovým postižením – 1 místo
- teorie APA – 1 místo (docent)
- diagnostika lidské motoriky – 1 místo
- aplikovaná fyzika – 1 místo (docent)
- biomechanika – 1 místo (profesor)
- fyzioterapie – 5 míst
- teorie a metodologie tělocvičné rekreace – 1 místo
- výchova a pobyt v přírodě se zaměřením na outword bound – 1 místo
- manažerská ekonomika – úvazek 0,5
- marketing a management – úvazek 0,3
- technologie a urbanistika rekreace, netradiční hry – 1 místo
- historie tělesné kultury, košíková vozíčkářů – 1 místo
- teorie a didaktika rekreace seniorů, sportovně technické aktivity – úvazek 0,5
- gymnastika se zaměřením na sportovní a všeobecnou gymnastiku – 1 místo
- gymnastika se zaměřením na kondiční, účelovou a sportovní gymnastiku – 1 místo
- plavání – 1 místo
- atletika – 1 místo
- funkční antropologie – 1 místo (docent)
- teorie a didaktika tělesné výchovy – 1 místo (profesor)
- antropomotorika – 1 místo

na obsazení:

- místa VŠ samostatného odborného pracovníka – specialisty VV se zaměřením na programování na počítačích typu PC.
- Kvalifikační požadavky:** vysokoškolské vzdělání odpovídajícího zaměření, praxe v oboru, předpoklady pro pedagogickou a vědeckou práci, jazykové znalosti, morální a občanská bezúhonnost; u profesorů a docentů habilitace ve smyslu zák. č. 172/90 Sb., u odborného asistenta vědecká hodnost CSc., případně Dr., nebo alespoň zařazení do postgraduálního doktorandského studia; u lékařů atestace.

Nástup 1. září 1998 nebo na základě dohody.

Příhlašku doloženou osobním dotazníkem, životopisem, ověřenými fotokopiemi dokladů o kvalifikaci, přehledem odborné praxe a publikační činnosti, zašlete **do 4 týdnů** od zveřejnění v tisku na osobní oddělení FTK UP, tř. Míru č. 115, 771 11 Olomouc.

Prof. PhDr. František Vavřka, CSc.,
děkan FTK UP

Děkanka Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje

konkurz

na obsazení míst:

- přednosta Ústavu lékařské biofyziky
- přednosta Ústavu biologie
- přednosta Ústavu lékařské chemie a biochemie
- přednosta Ústavu patologické fyziologie
- přednosta Ústavu farmakologie
- přednosta Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky

Kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání v oboru, vědecko-pedagogický titul profesor nebo docent, habilitace ve smyslu platného VŠ zákona, předpoklady dle zákona 451/92 Sb., osobnostní a profesionální předpoklady pro řízení odborného a vědeckého týmu ústavu, morální bezúhonnost.

Příhlašky, doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopiemi dokladů o kvalifikaci, přehledem vědecké a publikační činnosti, zašlete **do 4 týdnů** po zveřejnění konkurzu na Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

Doc. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc.,
děkanka LF UP

Děkanka Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a ředitel Fakultní nemocnice v Olomouci vypisují

konkurz

na obsazení míst:

- přednosta Ústavu patologie
- přednosta I. interní kliniky
- přednosta II. interní kliniky
- přednosta Radiologické kliniky
- přednosta Kliniky nukleární medicíny
- přednosta Neurologické kliniky
- přednosta Kliniky anesteziologie a resuscitace
- přednosta II. chirurgické kliniky
- přednosta Ortopedické kliniky
- přednosta Kliniky tělovýchovného lékařství
- přednosta Urologické kliniky
- přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky
- přednosta Kliniky chorob očních
- přednosta Otolaryngologické kliniky
- přednosta I. stomatologické kliniky
- přednosta Kliniky ústní, čelistní a obličejové chirurgie
- přednosta Ústavu soudního lékařství a medicínského práva
- přednosta Ústavu klinické imunologie
- přednosta Ústavu lékařské genetiky a fetální medicíny

Kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání lékařského směru, 2 atestace v oboru, vědecko-pedagogický titul profesor nebo docent, habilitace ve smyslu platného VŠ zákona, předpoklady dle zákona 451/92 Sb., osobnostní a profesionální předpoklady pro řízení odborného a vědeckého týmu kliniky či ústavu, morální bezúhonnost.

Příhlašky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopiemi dokladů o kvalifikaci, přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete **do 4 týdnů** po zveřejnění konkurzu na Děkanát Lékařské fakulty UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

Doc. MUDr. et PhDr. J. Mačáková, CSc.,
děkanka LF UP

Doc. MUDr. V. Rýžnar, CSc.,
ředitel FN

Děkanka Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje pro absolventy vysokých škol

konkurzy

na tříleté interní a pětileté distanční postgraduální doktorandské studium v oborech:

- buněčná a molekulární biologie
- psychiatrie
- psychologická anatomie a soudní lékařství
- lékařská genetika
- farmakologie
- lékařská biofyzika a zobrazovací technika v medicíně

Pouze interní forma studia:

- anatomie, histologie a embryologie
- pediatrie
- lékařská chemie a biochemie
- lékařská imunologie

Pouze distanční forma studia:

- fyziologie a patologická fyziologie
- zobrazovací metody
- chirurgické obory
- stomatologie
- vnitřní lékařství
- gynekologie a porodnictví

Tiskopis přihlášky, informace: studijní oddělení Děkanátu LF UP, tel. 068/5632013. Termín podání přihlášky: **31. 5. 1998**

Adresa pro podání přihlášky: Děkanát Lékařské fakulty UP, studijní oddělení, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc. Příjímací zkoušky: červen 1998.

Doc. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc.,
děkanka LF UP

Děkan Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci vyhlašuje

konkurz

pro zájemce o interní postgraduální doktorandské studium v oboru kinantropologie.

Zaměření studia: antropomotorika, biomechanika, fyziologie zátěže, filozofie a sociologie tělesné kultury, didaktika tělesné výchovy, funkční antropologie, aplikované pohybové aktivity, senzomotorika a patokineziologie.

Studium je interní (tříleté), zakončené rigorózní zkouškou a obhajobou doktorské dizertační práce. Interním studentům se poskytují stipendia.

Podmínky přijetí: magisterské (nebo ekvivalentní) vzdělání v blízkém oboru, znalost angličtiny, příp. němčiny, odborné doporučení, složení přijímací zkoušky.

Termín odevzdání přihlášek do: **15. 6. 1998**

Termín konání přijímacích zkoušek: **30. 6. 1998**

Nástup do interního studia **1. 10. 1998**

Informace o studiu a tiskopis přihlášky: oddělení pro vědu, výzkum a zahraniční styky, Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého, tř. Míru č. 115, 771 40 Olomouc, tel.: 068/5412762, fax: 68/5412899.

-red-

Události**Celostátní setkání uživatelů systému TINLIB**

Knihovnický elektronický systém Tinlib již několik let neformálně spojuje přední vysokoškolské knihovny, mnohé státní vědecké knihovny i další významné specificky orientované knihovny ČR. Každoročně se zástupci institucí, které s tímto systémem pracují, setkávají na společných jednáních, aby se zamýšleli, jak jednotně postupovat při katalogizaci, při prezentaci vlastních elektronických katalogů, jak do budoucna Tinlib zdokonalovat.

V letošním roce se Celostátní setkání uživatelů systému Tinlib, jehož organizátorem byla Knihovna Univerzity Palackého, uskutečnilo ve dnech 15. – 16. 4. v Olomouci. Vzhledem k tomu, že v průběhu let vzrostl o tento knihovnický systém zájem, přihlásilo se na jednání téměř 190 knihovníků a počítačových odborníků. Vedle tradičních účastníků, jakými jsou zástupci Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity v Brně, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, přijeli také pracovníci Knihovny Prezidentské kanceláře, Knihovny Nejvyššího soudu ČR, Knihovny České národní banky, Parlamentní knihovny v Praze i Parlamentní knihovny v Bratislavě. Setkání se zúčastnili i hosté z Maďarska, Polska a Filipín.

Programu prvního dne jednání se zúčastnili rovněž zástupci britské firmy EOSi, která je tvůrcem knihovnického systému Tinlib. Vysvětlili, jakým směrem se bude systém rozvíjet a co nového firma chystá. Museli si také vy-

slechnout řadu kritických připomínek k fungování současného systému Tinlib a slíbili nápravu chyb, které se v něm dosud vyskytují.

Program dvou denního jednání byl nabitý, první den účastníci jednali až do pozdních večerních hodin, kdy si vyměňovali vlastní zkušenosti z práce s Tinlibem.

Druhý den uživatelé z různých knihoven předváděli nové možnosti využití Tinlibu. Byly rovněž prezentovány nové produkty, které průběžně vytvářejí špičkoví programátoři z našich knihoven pro potřeby doplnění funkce Tinlibu.

Setkání přispělo k větší vzájemné informovanosti knihovníků a ukázalo, jak důležitý je trvalý kontakt odborníků při budování a zdokonalování moderní knihovny jako neodmyslitelné základy pro vědeckou a pedagogickou činnost vysokých škol.

RNDr. D. Lošťáková, ředitelka Knihovny UP
Foto T. Jemelka

Středisko prevence rasové diskriminace

Pod tímto názvem přihlásila Sociální klinika, nadační institut, svůj projekt na zařazení do „Komplexního součinnostního programu prevence kriminality pro město Olomouc na rok 1998“, informovala o něm některé představitelky UP a další potenciální spolupracovníky a předložila jej sociálně-zdravotnímu odboru Úřadu města Olomouce ve stanoveném termínu do konce roku 1997.

Projekt vyšel vstříc požadavkům společenské potřeby – byla předložena nabídka okamžitého zřízení tehdy nezajistitelné „horké“ telefonní linky a také personálu a prostor k vytvoření socio- a psychotherapeutické základny. Projekt obsahoval ještě nezbytné nadstavbové koncepční složky, a to návrh deskriptce potencialit a forem rasové diskriminace v místě, ev. diskriminace blízkých forem deviantního sociálního chování a stanoveném prostoru, vytvoření komunikačního systému nezbytného k realizaci projektu včetně odpovídajících zpětných vazeb.

Projekt měl splnit následující cíle:
– vytvoření operativní základny okamžité pomoci ohroženým osobám,
– získání adekvátního vhledu do situace,
– vytvoření podmínek pro přiměřenou systémovou sociální prevenci,
– vytvoření operativního komunikačního systému,
– přispění k sociální integraci ohrožených osob (dlouhodobý proces).

Na konci března doručil kurýr Úřadu města Olomouce přípis PaedDr. Miroslava Piláta, vedoucího odboru sociálně-zdravotního, který s politováním konstatuje, že „projekt nebyl zařazen do *Komplexního součinnostního programu prevence kriminality pro město Olomouc na rok 1998*“ a s pozdravem se těší na další spolupráci.

Tolik na vědomí o osudu uvedeného projektu všem, kteří před čtvrt rokem vážně uvažovali o nezbytnosti prevence rasové diskriminace a považovali náš projekt za operativní a přínosný při řešení akutní olomoucké problematiky.

Doc. dr. Mgr. J. Musil, CSc.

Pozn. red.: Autor je klinický a sociální psycholog s příslušnými postgraduálními atestacemi, profesní aprobací a třicetiletou praxí. Přednáší na FF, CMTF a PdF UP. Aktivisty nadace Sociální klinika jsou psychiatři, psychologové, sociální pracovníci a další odborníci vybavení teoretickými a praktickými předpoklady pro činnost v náročných podmínkách *Střediska prevence rasové diskriminace*.

-mav-

Setkání pedagogů CMTF UP

Ve dnech 15. – 17. 4. 1998 se uskutečnilo na Velehradě výjezdní zasedání pedagogů CMTF UP. Třicítka pedagogů s třemi členy Vědecké rady CMTF UP z jiných pracovišť spolu s velkým kancléřem mons. Janem Graubnerem projednávali dlouhodobý výhled orientace fakulty, návrh úpravy jednotlivých studijních programů na akademický rok 1998 – 1999 a personální situaci na katedrách s výhledem pro nejbližší dobu.

Témata jednání vycházela ze tří základních východisek: nového vysokoškolského zákona, zavádění kreditního systému na UP a ekonomické situace fakulty. Specifickou situací teologických fakult zohledňuje návrh zákona o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (senátní tisk č. 1998/36 má být projednán na 3. schůzi Senátu, která bude zahájena 22. 4. 1998) v § 33, čl. 4: „*Vnitřní předpisy teologických fakult se předkládají ke schválení akademickému senátu vysoké školy po jejich schválení církví nebo náboženskou společností, pokud je povinnost schválení zakotvena ve vnitřních předpisech této církve nebo náboženské společnosti*“. Budoucí program fakulty vychází z požadavků, před které je postavena katolická teologie z dokumentu »*Sapientia christiana*«, závazného pro všechny katolické teologické fakulty na celém světě včetně naší. Znění zákona umožní rozvoj pedagogické a vědecké činnosti katolické teologie v kontextu mezinárodním v duchu tohoto dokumentu. V souvislosti se zavedením kreditního systému studia na UP v roce 1999 vyjádřily všechny ka-

tedry fakulty své konkrétní dlouhodobé záměry v oblasti studijní a badatelské v souladu se svým odborným posláním. Jak vyplynulo z otevřené diskuse, fakulta stojí před požadavkem nového uspořádání denního studia i studia při zaměstnání, zintenzivnění studia potřebných živých i klasických jazyků, větší diverzifikaci studijních programů, zavedením diplomových prací a diplomových seminářů, novou podobou závěrečných státních zkoušek. Diskuse poukázala rovněž na personální otázky. Teologická fakulta pociťuje ještě v této době důsledky devastace oboru komunistickým režimem. Nově přicházející odborníci, studující v zahraničí, se nyní vrací. Fakulta bude z tohoto důvodu hájit oprávněnost nárůstu pedagogických a vědeckých pracovníků v tomto i příštím roce. Není bez zajímavosti, že v průměru má mezi všemi ostatními fakultami největší počet studentů na jednoho učitele.

Součástí setkání učitelů byl i odborný seminář věnovaný otázce metodiky práce vysokoškolského učitele. Seminář vedl dr. Vojtěch Eliáš z KTF UK v Praze. Otevřel otázky výchovného cíle a analýzy počáteční situace teologické fakulty. Působení absolventů v pluralitní společnosti vede k nové podobě profilu studenta, ke schopnosti větší mobility na trhu práce a ke střetu výslednice jednotlivých tendencí ve společnosti, mezi učiteli a studenty. Seminář se dále zabýval problematikou hodnocení v oblasti kognitivní, afektivní a motorické.

Diskusi v plénu, na katedrách i v odborných skupinách zachycuje souhrnná zpráva, která se stane podkladem pro další kroky přípravy programu a vědecké práce fakulty. Je třeba poděkovat Marku Výbornému, studentu 2. ročníku teologie, který shromáždil cenné připomínky studentů. Příprava programu se po tomto velehradském setkání dostává do své závěrečné fáze a 20. května tohoto roku bude předmětem jednání VR fakulty. Přes rozdílná stanoviska, připomínky a návrhy se rodí shoda s budoucí strategií fakulty a s argumenty k prosazování těchto cílů. Všem účastníkům setkání je i tímto prostřednictvím nutně vyslovit poděkování za jejich zájem o budoucnost studia teologie a výchovy studentů na fakultě.

Doc. ThDr. Pavel Ambros,
děkan CMTF UP

Z vědeckých pracovišť UP

Biometrie jako výzkum i služba

Původní vědecká práce je nesporně základním atributem univerzity, dokládáným zveřejňováním jejích výsledků (Publish or perish). Nemělo by se však zapomínat, že v dnešním světě (nemám na mysli jen ČR) ovládaném pragmatickými hledisky, by bylo sebevražedným počínáním, kdyby si univerzita nekladla otázky po užitečnosti svých výsledků. Sloužit je heslem dne – i poznání je ovšem službou saturující lidskou potřebu vědění a na vědění zakládaného racionálního jednání.

1. V posledních dvou letech spolupracujeme s Health Administration Department, Virginia Commonwealth University v Richmondu, USA, na projektu AIHA, podporujícím vytvoření studijních programů zdravotnického managementu. Biometrické oddělení se podílí na přípravě učebních textů čtyř velkých předmětů, věnovaných informačním systémům ve zdravotnictví a podporujícím objektivní rozhodování v řízení zdravotnictví. V rámci této činnosti jsme přeložili monografii profesora T. Wana *Analysis and Evaluation of Health Care Systems, Baltimore 1995 (250 stran)* a připravujeme čítanku textů (*Readings*) vysvětlujících aplikaci kvantitativních metod v manažerském rozhodování (lineární progra-

mování, rozhodování za nejistoty, teorie front, metaměření apod.).

Po nedávném ukončení projektu pokračují kontakty s našimi americkými kolegy e-mailem a cestou telekonferencí, využívající komunikační techniku sponzorovanou z prostředků americké strany.

2. Výzkumný program oddělení biometrie se už řadu let věnuje problematice edukometrie; jednou z oblastí zájmu je studium pravděpodobnostního modelu didaktického testu. Výsledky byly uveřejněny v celé řadě studií a přednášek doma i v zahraničí (*Statistical Society of Ireland: Dublin, Portstewart, Dundalk, Killarney, Belfast; Internationale Gesellschaft für Ingenieurpädagogik: Klagenfurt, Budapest, Dresden, Wien, Praha, Wolfsburg*). Jednou z posledních studií je práce S. Komenda: *Didaktischer Test vom statistischer Gesichtspunkt betrachtet, Humankybernetik 38 (1997), 114–126* (vydává *Institut für Kybernetik, Paderborn, BRD*).

Komplexnějším shrnutím výsledků je monografie Komenda, S., Zapletalová, J.: *Analýza didaktického testu a její počítačová podpora, Olomouc 1996*, na jejichž 182 stranách je mimo jiné předkládán software ANDIT pro vyhodnocování didaktického testu s položkami typu mul-

tiple-choice. Několik zbývajících výtisků této monografie je k dispozici (bezúplatně, za pouhé – děkuji) na TÚ LF, kl. 2711. Její prolisování rozhodně nemůže uškodit nikomu z těch, komu vedení (kterékoli) fakulty svěřuje přípravu a realizaci přijímacích zkoušek ke studiu na Univerzitu Palackého.

Posledním, zcela čerstvým výstupem našeho zkoumání je rozsáhlá tabulka umožňující nacházet třídy testů stejné informační účinnosti pro různé kombinace rozsahu testu (tj. počtu jeho položek) a složitosti těchto položek. Kritériem informační účinnosti je přitom schopnost testu odhadovat podíl zvládnuté či nezvládnuté látky měřená velikostí rozptylu odhadu. Každý, kdo někdy nějaký didaktický test sestavoval (a takových je nás na katedrách UP mnoho) totiž intuitivně tuší, že by taková možnost měla existovat: zvětšením testu kompenzovat nižší složitost jeho položek a vice versa. Tuhle možnost jsme teď kvantifikovali. Výsledek nebyl dosud publikován; přesto jsme připraveni se zájemci o řešení tohoto problému komunikovat.

Jméнем všech spolupracovníků oddělení
prof. RNDr. Stanislav Komenda, DrSc.,
odd. biometrie Katedry lékařské biofyziky,
biometrie a informatiky LF UP

Na aktuální téma

Jaké změny přinese nový vysokoškolský zákon Univerzitě Palackého?

V souvislosti s přijetím nového zákona o vysokých školách, který v nedávné době schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, jsme se s touto otázkou obrátili na zástupce vedení Univerzity Palackého, rektora UP doc. RNDr. L. Dvořáka, CSc., a kvestora UP ing. J. Jírku:

Doc. RNDr. L. Dvořák, CSc.: *Hlavním posláním nového zákona o vysokých školách má být vytvoření legislativního rámce pro rozvoj vysokoškolského vzdělávání v ČR. A tak i když lze mít k jeho konečné podobě mnohé připomínky, lze konstatovat, že nový zákon tuto šanci dává. Po prvním přečtení jeho znění, které bylo schváleno Poslaneckou sněmovnou PČR, bych shrnul podstatné novinky do následujících bodů:*

1. Bude třeba přepracovat základní vnitřní předpisy (především statuty fakult a UP, jednací řády Akademického senátu UP a Vědecké rady UP, vytvořit vnitřní mzdový předpis atd.) a přizpůsobit život univerzity novému zákonu a těmto přepracovaným normám. Nový zákon přináší určité změny v rozdělení kompetencí mezi vedením UP a fakultami, částečně se mění kompetence AS a VR, přibývá nový orgán, Správní rada. Této situace by bylo vhodné využít k otevření školy zevnitř, k odstranění zbytečných bariér mezi jednotlivými fakultami a mezi fakultami a ostatními složkami UP. K tomu nás bude nutit nejen nový zákon, ale i finanční situace.

2. Přibudou nové administrativní povinnosti pro vedení fakult a UP. Patří k nim např. zveřejňování každoročního zprávy o výsledcích pravidelné vnitřní a vnější evaluace vzdělávací (přechod od „teaching for teaching“ na „teaching for learning“) a badatelské činnosti, zprávy o činnosti a o hospodaření, podmínek pro přijímání studentů ke studiu a podrobné vyhodnocení průběhu přijímacího řízení, zřízení Matriky studentů a její pra-

videlná aktualizace atd. Bude třeba najít způsob, jak sladit činnost AS, VR a Správní rady, aby všechny tyto orgány, jejichž kompetence se částečně prolínají, pracovaly koordinovaně a k prospěchu UP.

3. UP se stane vlastníkem rozsáhlého majetku, dosud státního (nemovitého i movitého), který zatím využívala ke své činnosti. Musíme se naučit s ním efektivně hospodařit.

4. Vážně a kriticky se budeme muset zamýšlet nad strukturou oborů pro habilitační a profesorská řízení a usilovat o jejich novou akreditaci, protože platnost stávajících akreditací končí dnem 1. 7. 1999. Totéž platí o studijních oborech bakalářských, magisterských a doktorandských. U nich je platnost dosud udělených akreditací čtyřletá.

Ing. J. Jírka: *Do dnešního dne nemám k dispozici kompletní schválenou verzi zákona. Pokusím se tedy vycházet z dosavadních údajů, omezím se však na část týkající se hospodářských a správních aspektů zákona. Klady či záporny „akademické“ části zákona ponechám na povolanejších.*

V prvním období nám tedy nový zákon přinese množství práce. Budeme totiž muset vypracovat nově všechny základní vnitřní předpisy školy, tj. statut, organizační řád, vnitřní řád, disciplinární řád apod. Dosavadní předpisy jsou totiž i z pohledu starého zákona již zastaralé a nefunkční. K tomu navíc přibude zpracování dalších důležitých předpisů, a to pravidel hospodaření a zřejmě i platového předpisu. Další náročnou činností, která se již postupně rozjíždí, je příprava podkladů pro převod majetku. Nový zákon totiž předpokládá, že vysoké školy budou mít vlastní majetek a nebudou pouze hospodařit s majetkem státu. Je tedy třeba provést kompletní inventarizaci movitého i nemovitého majetku a zajistit převod vlastnických práv ze státu na školu včetně zajištění příslušných zápisů v katastru nemovitostí. Případnou potřebu úprav

některých smluvních vztahů musí ještě dořešit právníci.

A co nám to vše přinese? Odbourání dvojí právní subjektivity (mimochoodem rarity ve světovém vysokém školství) umožní rektorovi školu skutečně efektivně řídit. Míru racionalizace a odpovědnosti jednotlivých jednotek si pak škola sama stanoví ve svých vnitřních předpisech. Nový institut Správní rady vysoké školy umožní přenést rozhodování v některých pro školu důležitých oblastech (mimo jiné i v oblasti hospodaření s majetkem) do místa školy bez nadbytečné inherence ministerstva. Vlastnictví majetku navíc postaví školu do výhodnější pozice vůči okolí (městu, potenciálním sponzorům, spolupracujícím organizacím) a zvýší zainteresovanost školy na jeho efektivním využití. Hospodaření s majetkem státu se totiž stále řídí „předrevolučními“ předpisy a navíc pro státní majetek platí a zřejmě bude platit, že výnosy z hospodaření s ním jsou příjmem státního rozpočtu. I když existuje několik výjimek, nemusím snad uvádět, jaké komplikace nám to v některých případech přináší. Nezanedbatelným kladem pak bude i to, že pro vysoké školy přestanou platit některé předpisy vztahující se k hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

Přínosů, ale zřejmě i problémů v hospodářskosprávní oblasti bude zcela zřejmě ještě více. Některé však ještě nedokážeme přesně definovat a některé se mohou projevit až s delším časovým odstupem – např. nebezpečí „rozmělnění“ již tak nedostatečného financování školství mezi více subjekty po vzniku neuniverzitních vysokých škol či škol soukromých, které mohou být rovněž státním rozpočtem dotovány. I přesto však lze říci, že v této oblasti bude nový zákon přinosem pro lepší fungování univerzity v současné etapě vývoje.

-mav-

Rozhovor

Večerní rozmluvy jako dokument doby

V pondělí 27. 4. se uskuteční „mimořádné“ Večerní rozmluvy prof. J. Jařaba s hosty UP, tentokrát s Pavlem Kohoutem. Stane se tak při příležitosti křtu stejnojmenné knihy, jejíž text uspořádali T. Tichák a V. Burian a která vychází v nakladatelství Votobia. O několik slov k návratu do auly FF UP i k připravované knize jsme požádali hostitele Večerních rozmluv na UP, prof. PhDr. J. Jařaba, CSc.:

Bude tento večer představovat definitivní uzavření jedné výrazné kulturní události Olomouce, anebo půjde o předzvěst pokračování Večerních rozmluv?

Opravdu to budou „pouze“ mimořádné rozmluvy u příležitosti křtu knihy Večerních rozmluv. Pokračoval bych docela rád, ale myslím si, že se za uplynulých pět let tato forma svým způsobem naplnila, což by ostatně měla potvrdit i ona knížka. Mimořádné rozmluvy s Pavlem Kohoutem by měly být definitivní tečkou.

Jaké důvody vás vedly k tomu, že jste pozval právě Pavla Kohouta?

Z historie pozvánek k rozmlouvám lze vyčíst, že jsem s Pavlem Kohoutem jednal o jeho účasti skoro rok. Bohužel, v termínu, na kterém jsme se tehdy dohodli, měl vážné zdravotní problémy. Měl jsem proto pocit něčeho neuzavřeného a protože i on, jak se vyjádřil, měl podobný pocit dluhu, přislíbil, že přijede.

Myslím si, že Pavel Kohout patří k našim nejzajímavějším autorům. Celý jeho vývoj je svým způsobem odrazem vývoje inteligence v tomto národě. Je dobré si jej uvědomit – od padesátých až po devadesátá léta – a na osudu jednoho vnímavého inteligentního člověka sledovat, jak vše probíhalo. Pavel Kohout navíc stále publikuje a komentuje naši současnost.

Když svá pravidelná setkání hodnotíte zpět-

ně, splnila vaše původní představy, anebo se vám nějakým způsobem „vymkla z rukou“?

Na rozmlouvách se mi líbilo, že přesáhly Filozofickou fakultu UP i Univerzitu Palackého směrem do města i dál za ně. Vymklo se to z rukou pouze v tom smyslu, že někdy nebyla aula FF UP dost velká... Ale mně se docela líbila komorní atmosféra, kdy nám studenti seděli často téměř na zádech. Nejvyšší návštěvnost měly vždy ty největší politické celebrity, jako pan prezident a pan premiér, ale i tehdy, když přijeli tak zvaní klauni – J. Suchý, Z. Svěrák, B. Polívka, M. Markovič... Lidé se asi chtějí spíše bavit, než se nechat poučovat, i když já si myslím, že mnozí z těch „klaunů“ nám nabízejí také poučení – a často trvalejšího rázu než jsou ta, kterých se nám dostává od politiků.

Jak se vám líbí knižní podoba Večerních rozmluv?

Ta knížka má zajímavou genezi. Snad od čtvrtého, pátého večera, se začaly ozývat dotazy, zda rozmluvy nějakým způsobem „konzervujeme“. Začal je nahrávat a vysílat Čs. rozhlas Ostrava a potom i Český rozhlas Olomouc. I potom si však někteří lidé dokázali představit, že by z toho mohla být knížka a začali na tom dokonce už tehdy pracovat. Převést devadesát minut povídání na pět, šest stran je však neobyčejně obtížné, a tak jsem byl rád, když se toho před rokem ujali pánové Tichák a Burian. Byl jsem sice zpočátku trochu skeptický, protože to byl tehdy už asi třetí pokus, ale dnes musím říci, že se skláním před jejich trpělivostí a citlivostí, s jakou převáděli mlouvané slovo do psané formy, jak v náznamech navíc ponechávali charakteristické rysy jednotlivých hovorů... Pokud jde o tkanivo obsahu, v knize je řada referencí vztahujících se k určitým jménům, jako je např. Václav Havel, ale často se v rozhovorech objevuje, možná překvapivě, např. jméno básníka Jana Zahradníčka, takže bych skoro

řekl, že Zahradníček je další postavou.

Když jsem při korekturách během jednoho dne přečetl oněch padesát textů najednou, vybavilo se mi to, co jsem si tehdy neuvědomoval a co ani snad nebyla moje ambice: zaznamenat mimoděk významné otázky a problémy doby mezi rokem 1991 a 1996. Byla to určitá špička ledovce naší společnosti, reprezentovaná umělci, intelektuály, politiky, vědci, kteří se tehdy na UP vystřídali a kteří – snad citlivěji a určitě hlasitěji než my ostatní – reflektovali skutečnost, o níž často i rozhodovali. Takže je i poučné číst dnes třeba názory pana Tošovského, pana Klause... Troufám si poněkud publikorně říci, že na rozdíl od jiných podobných publikací má tato knížka mnohem větší záběr. Tím, že rozhovory vedl vždy týž hostitel a pokládal podobné nebo tytéž otázky, získal text i potřebnou integritu. Všechny padesát tehdejších hostů olomoucké univerzity s vydáním souhlasilo, ale autorizovali vždy jen svůj text. A já doufám, že se po přečtení celé knížky uvidí i oni rádi v celém kontextu.

Pořádáte nějaká obdobná setkání jako současný rektor Středoevropské univerzity?

Na Středoevropské univerzitě v Budapešti jsem začal před necelým rokem něco podobného – pořady se jmenují „Konverzace se spisovateli“. Zou hlavně spisovatele střední a východní Evropy, mezi jinými jsme tam měli Slováka M. Šimečka, rumunského spisovatele M. Cartarescu, G. Konrada z Maďarska, V. Gotovace z Chorvatska... Jde ale o něco trochu jiného, už jenom tím, že se na těchto setkáních mluví anglicky. Mohu tedy pozvat jen autora, který tento jazyk ovládá a jehož dílo, nebo alespoň jeho část, je přeloženo do angličtiny, aby se s ním čtenáři mohli seznámit. Je to zároveň jakýsi pokus o určitou „humanizaci“ Středoevropské univerzity, kde se studují hlavně společenské vědy.

Děkuji za rozhovor.

V. Mazochová

Zkušenosti ze zahraničí

Náš člověk v USA /2/

V minulém čísle Žurnálu UP jsme publikovali první část vyprávění doc. RNDr. L. Hanuše, DrSc., absolventa UP a poté vědeckého pracovníka Ústavu hygieny a epidemiologie LF UP, který po několika letech působení na Ústavu chemie přírodních látek Hebrejské univerzity v Jeruzalémě nyní působí na pracovišti National Institutes of Health ve Spojených státech amerických (Bethesda). Dnes přinášíme další pokračování:

Doc. RNDr. L. Hanuš, DrSc.:

Dostal jsem víza J-1, což má svá omezení a pracovní zařazení visiting associate (manželce dali víza J-2, a tudíž nesmí pracovat). NIH je všeobecně považován za Mekku vědců z celého světa. Jsem nyní federálním zaměstnancem, což zde zní hrdě. Hovořil jsem s Američanem, postdoktorandem, který mi řekl, že pracovat na tomto špičkovém pracovišti byl jeho životní sen, který se mu splnil. Protože je to ústav vládní, oplývá finančními prostředky a snadno a rychle si můžete objednat věci potřebné k výzkumu, pokud ovšem nechcete přístroj za několik set tisíc dolarů jako já, na ten je třeba si počkat. Takže prostředky k výzkumu jsou téměř neomezené. Dokonce je v areálu NIH prodejna, kde si mohu řadu věcí do laboratoře zakoupit přímo jako v obchodě na firemní kreditní kartu. Mzdy samozřejmě omezené jsou. Je práce známo, že výzkum a dobrý plat nikdy nešly společně ruku v ruce. Čeho se však na NIH nedostává, je pracovní prostor. Jsme stísněni v malé laboratoři (ani můj šéf nemá svou pracovnu), kde není ani centimetr volný (svou zimní bundu mám položenou na svém stole). Každý pracovník má svůj vlastní počítač. Mám jej

také a po celou pracovní dobu je mi k dispozici. Mám tam e-mail, internet, chemická abstrakta (SciFinder – udělám si profil a mohu si citace i s abstrakty natáhnout na svůj počítač, to se platí z peněz ústavu), dále citační index (Web of Science – Citation and Literature Searching), Medline, Current Contents, on line přístup do knihovny NIH a National Library of Medicine. Chci-li si objednat xerokopie prací, ani se nemusím zvednout ze židle. Vše provedu přes počítač a během několika dnů mám xerokopie na stole. Já však raději zajdu do knihovny; na svou identifikační kartu si tam udělám bezplatně xerokopie v jakémkoliv množství okamžitě. Pokud jde o knihu, půjčím si ji a hned vedle laboratoře máme velký xerox a vedle něj desítky balíků papíru na xeroxování. Mohu si udělat bezplatně xerokopie. Hned vedle laboratoře máme místní chemickou knihovnu s hlavními časopisy a s počítačem, přes který je spojení na Beilsteina (Beilstein Commander), což je též obrovská výhoda. V National Library of Medicine knihy nepůjčují, a tak je nutné prostudovat je na místě, nebo si zde udělat xerokopie, které si však každý platí sám. Je výhodnější objednat si tuto službu prostřednictvím knihovny NIH. Ještě se mi nestalo, že bych nezískal xerokopii práce, o kterou jsem měl zájem, a to i z časopisů, jejichž název jsem v životě ani neslyšel. Kromě dvou zmíněných knihoven jsem členem knihovny Library of Congress ve Washingtonu, která je též velice dobrá.

Snad bych se měl nyní zmínit o práci na ústavu. Když přijdu ráno v 6.30 do laboratoře, můj šéf tam již obvykle je. Odcházíme denně mezi 17. – 18. hodinou večer, někdy i později. Chceme z výzkumu výsledky, a tak pracujeme intenzivně; ostatně tak pracují na NIH všichni. Kolegové jsou opravdu báječní, a tak se práce stává radostí. Při své práci

bohatě využívám dvou plynových chromatografů / hmotových spektrometrů, nukleární magnetickou rezonanci jsem zatím nepotřeboval, neboť pracuji v oblasti koncentrací pro nás zajímavých látek rádově ng až pg. Čekám na nový přístroj GC/MS, který bych měl mít na svém stole již co nejdříve. Bude mít citlivost až fg, což mi otevře další možnost kvantifikace látek a na to tady všichni čekáme. Pracuji totiž na izolaci, identifikaci a kvantitativním stanovení látek z mozku a mozkomíšního moku, spojených s hepatickou encefalopatií a spánkovou nedostatečností.

Vědeční pracovníci na NIH jsou vstřícní a přístupní. Setkáte se zde se světově proslulými vědci, kteří se choají velice přátelsky a skromně. Šéf mne všude představuje jako vědce, který izoloval z mozku anandamid. Mimochodem, nenarazil jsem na nikoho, kdo by nevěděl, oč se jedná, izolace této látky je zde velmi uznávaná. Nikdy neopomenou poznamenat, že výsledky mám díky kolegům a učitelům na Přírodovědecké a Lékařské fakultě UP v Olomouci a na pracovišti v Jeruzalémě.

Dodejme, že doc. Hanuš působí v NIH na Ústavu pro diabetes, nemoci zažívání, trávení a ledvin, v Laboratoři biochemie. Tam má padesát vědeckých pracovníků rozmístěných ve čtyřech sekcích. On pracuje v sekci pro farmakodynamiku, a to ve skupině pro neurovědu, kde jsou v současnosti čtyři vědeční pracovníci (dva Američané, jedna pracovnice z Moskvy a doc. Hanuš). Před týdnem již dostal plynový chromatograf HP 6890/hmotový spektrometr 5673, o který při nástupu žádal (cena 80 tisíc USD) a provedl na něm první dvě stanovení, takže – jak píše ve svém dopisu – „opravdová věda může začít“.

-mh-

Dokončení v příštím čísle.

Diskuse, názory, ohlasy

Falešné varování

(Ad: Žurnál UP č. 23, s. 8)

...varují všechny schopné studenty, kteří chtějí něco ve svém životě dokázat, vyhněte se českým univerzitám, kde se jen můžete pohrbit, tvrdí PhDr. V. Fiala, CSc. Jak vyplývá z kontextu, varování je opodstatněné, kdyby autor slovo „studenty“ nahradil výrazem „studenty politologie“. Pak bych mlčel a nenamítal, protože se v politologii nevyznám a neumím si ani představit vědeckou práci v tomto oboru, která by přinášela nové poznatky.

Chťel bych veřejně prohlásit toto: Co podle zkušenosti dr. Fialy platí pro studium politologie a dalších společenských vědních oborů, zcela jistě neplatí pro mnoho desítek oborů matematických, přírodovědeckých a lékařských – na UP a na všech českých univerzitách starších deseti let. O tom je možné snadno se přesvědčit (např. z bibliografických přehledů fakult). Je tomu tak i dnes, vzdor kritickému stavu vysokých škol.

Cemu nerozumím je to, proč graduování vysokoškolských učitelů politologie (dr. Fiala a před ním dr. Tucker, byl každý z jiné pozice, ale oba se stejným výsledkem) poškozují pověst univerzity a českého vysokého školství svými nekorektně zobecňujícími výroky? Je to opravdu jen pro nezáměr či neschopnost vidět univerzitu a vysoké školství jinou než jen společenskovědní optikou? Jak potom analyzuji a kriticky hodnotím fungování společenského systému, když neuplatní mnohooborový přístup k systému daleko jednoduššímu a přehlednějšímu, jakým je univerzita a vysoké školství?

Je zřejmé, že politologie a související obory ještě dlouho nebudou náležet k těm oborům, jejichž výsledky významně přispívají k odborné kompetenci a vědecké úrovni naší alma mater. Ani nevíte, jak rád bych se mýlil.

Prof. RNDr. M. Hejtmánek, DrSc.

Ke článkům dr. A. Tuckera

V 8. čísle Kritické přílohy Revolver Revue se objevil článek Avieзера Tuckera *Krise českých vysokých škol ostře a snad i oprávněně kritizující některé praktiky provozované v akademických kruzích*. Pro ilustraci svých myšlenek si vybral Katedru filozofie UP v Olomouci, kterou označil jako příklad „neprůstřelné, zbarikádované, nekvalifikované a autoritářské byrokracie“.

Na obranu Katedry filozofie FF vystoupil v 10. čísle její člen Ivan Blecha věcným a poněkud umírněným článkem, za což si ještě v témže čísle vysloužil další zuřivou kritiku s titulem *Účel a smysl filozofického vzdělávání*, tentokrát šitou přímo na těla a způsob výuky členů této katedry.

Pan Tucker si vyfabuloval postavu posttotalitního filozofa, který ze strachu o své vratké postavení kolem sebe staví „novou železnou oponu, tentokrát intelektuální, a reprodukuje se tím, že zaměstnává nejloajálnější studenty“. Aby se neukázala jeho neschopnost, utíká se ke studiu a výuce dějin filozofie, ale „nepokouší se řešit problémy, které jsou v klasických textech obsaženy, a už vůbec si je netroufá kritizovat“. Studenti jsou podle něj příliš nezkušené a nevýznamné na to, aby kritizovali interpretace svého učitele a místo toho se jim mají učit nazpaměť a ústně a písemně je opakovat. Takový posttotalitní filozof je především xenofobní a všemi možnými prostředky, které se naučil používat v dobách minulých,

se brání před jakýmkoli impulsem zvenčí, který by odhalil jeho omezenost. Jde až tak daleko, že aktivně brání přístupu nových knih ze Západu, na kterých by mohli vyrůst jeho studenti a přerůst mu přes hlavu.

Z textu implicitně vyplývá, že takovými posttotalitními filozofy je české vysoké školství zcela zamořeno a že je jím především dr. Blecha a jeho kolegové. Nejbezpečněji se to pak prý pozná podle toho, že na této katedře není věnována maximální pozornost tomu nejdůležitějšímu co se ve filozofii děje a co je podle pana Tuckera angloamerická filozofie.

Takový argument je ovšem velmi vratký. Není minimálně vůbec jisté, zdali věnovat větší pozornost seznámení studentů s nejnovějšími poznatky současného filozofického bádání je z metodologického hlediska to nejspřávnější. Vždyť není možné bez důkladného dějinně filozofického pozadí současné diskuse správně chápat. Jedině na základě pochopení problémů, omylů, chyb a slepých uliček minulých filozofů je možné nejen povrchně soudit snahy filozofů dnešních. Bez takového základu je velmi snadné padnout do léčky filozofických mód, které vynášejí a vzápětí srážejí do bahna opovržením hned toho hned onoho „nejdůležitějšího filozofa současnosti“. Bez znalosti například často zanedbávané a opovrhované scholastické filozofie není možné vidět, nakolik se ve své vyumělkovanosti, pojmové přebujelosti a přetechnizovanosti podobá určitým tendencím třeba právě filozofie analytické, které si pan Tucker tolik váží.

Pan Tucker píše: „Většina z toho, co je v filozofii v posledních padesáti letech nového (kromě fenomenologie a hermeneutiky), vzešla z prostředí amerických universit a byla napsána v angličtině, jazycem, který pan Blecha a jeho kolegové neznají.“ Nebudu se zastavovat u faktu, že někteří z nich anglicky znají a že tato filozofie je vyučována. Spíše mě překvapilo, jak se dr. Tucker může odvážit něco takového říct? Což je vševědoucí a je obeznámen s filozofickým děním ve všech koncích světa? Jeho výrok je spíše směšná tautologie vyjadřující osobní preference a měl by znít: „většina z toho, co je v americké filozofii v posledních padesáti letech nového (kromě fenomenologie a hermeneutiky), vzešla z prostředí amerických universit...“

Nechci nikterak zpochybňovat kvality anglosaské filozofie. A jistě má pan Tucker pravdu, že je škoda, že se v Olomouci více nevyužívá například filozofie myslí. Ale obviňovat proto členy této katedry z xenofobie samo xenofobii nehezky páchne.

Jistěže je dobré seznamovat studenty s výsledky nejsoučasnějších filozofických diskusí. Není ovšem možné nenarazit na hranice lidských možností, a to jak vyučujících, tak i studentů. Jednoduše prostě nelze učit vše. Je bohužel nutné buď upřednostnit historický přístup na úkor současnosti, či naopak, nebo se pokusit o jakýsi kompromis (což se podle mého názoru na Katedře filozofie FF UP docela úspěšně děje). Ale i kdyby byla věnována celá pozornost současné filozofii, je nutné i tady vybírat. A podle jakých kritérií? Proč podle kritérií pana Tuckera? Kdo může posoudit, zda duch nekvete raději než ve sterilité obřích amerických kampusů na zahrádkách panu Tuckerovi neznámých švédských teologů?

Dr. Tucker tvrdí, že způsob výuky na Katedře filozofie FF UP je nesokratovský, nekritický, totalitní a autoritářský. Prý se od samotných studentů dozvěděl, „že jedinou příležitostí, kdy se dostanou ke slovu, je čtení referátů, v nichž shrnují přečtené texty, a že ani nepí-

šou práce, v nichž by vyjadřovali vlastní názory.“

Těžko říct, kde k takové informaci přišel. Já naopak dosvědčuji, že jsme neustále vyzýváni ke kritickým reakcím a diskusím a že nejednou se i přednáška v diskusi zvrtné. Je-li komu co vyčítat, pak ne autoritativní přístup učitelům, ale daleko spíše jistou vlažnost studentům. Ani se psaním to není tak špatné. Podmínkou k získání naprosté většiny zápočtů či kolokvií je právě sepsání a obhájení kritické práce.

Odvažují se tvrdit, že duch Katedry filozofie FF UP právě je sokratovský a že výuka je vedena ve shodě s citátem z Platonova Sedmého listu, který je vypálen do dřevěné desky visící v jedné z našich učeben: „...nadevšechno si hledí filozofie a takového způsobu života, který by měl co nejpříznivější účinek na jeho chápavost a paměť i schopnost úsudku při vnitřní střídmosti...neboť to nijak nelze povědět jako jiné nauky, nýbrž z hojného soubytí a soužití oddaného té věci, najednou, jako plamen vzniklý od vylétlé jiskry, vznikne to v duši a pak se již samo živí.“

M. Petrů,
student FF UP

Studentská rubrika

Prázdniny s Brontosaurom

Máte-li zájem o letošní nabídku prázdninových táborů Hnutí Brontosaurus, podrobnější informace získáte na webových stránkách UP pod kolonkou „Aktuality“.

Již nyní vám přejeme příjemné prožití letošních prázdnin.

Za Hnutí Brontosaurus

P. Vnenk

Mezinárodní tábory INEXu

Chceš :

- poznat nové přátele,
- pomoci dobré věci,
- rozšířit své vědomosti,
- poznat novou zem,
- strávit příjemně a levně prázdniny,
- dostat se do zahraničí a zdokonalit se v jazycích.

Zúčastní se prostřednictvím INEXu tábora, kde budeš se studenty z různých zemí pracovat cca 6 hodin denně 5 dnů v týdnu za stravu a ubytování. Platí se pouze zprostředkovací poplatek (asi 1500 Kč) a doprava.

Konkrétní informace se dozvíš e-mailem (do Prahy na centrálu) inex@czn.cz, na WWW <http://www.webhost.cz/inex/ceska.htm> nebo osobně v Olomouci (lok. pobočka) – Informační centrum mládeže (naproti kolejím 17. listopadu, vlevo od menzy) 17. listopadu 54, Olomouc, a to v těchto časech:

Pondělí 13.00–17.00

Čtvrtek 13.00–16.30

Tel. (v uvedených časech) 068–522 69 68 (tam je k mání i skvělý katalog tábora).

Pražská centrála INEX: Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1, tel. 02/24102527

V. Huser
vojtech.huser@upol.cz
<http://risc.upol.cz/~huseru>

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Na den 24. dubna připadá svátek mého patrona

SV. JIŘÍ,

jehož jménem jsem byl před více než pěti desetiletími pokřtěn z úradku své tety a současné kmotry Jiřiny. Poněvadž shodně jméno nosí ještě dalších 87 zaměstnanců Univerzity Palackého, dovolím si na téma onoho jména i svěřence pohovořit a eo ipso nám všem Jiřím, co jich je na Univerzitě Palackého, co nejsrdčněji k našim jmeninám poblahopřát.

Jméno Jiří je všeobecně oblíbeno, třebaže není ve své základní české verzi nikterak libozvučné. Také jeho skloňování má – podobně jako deklinace již vymizelého jména Jiljí – své zvláštnosti: skloňuje se podle paradigmatu měkkých adjektiv (vzor „jarní“), ale po adjektivním přívlastku nebo ve významu svátku je ve 2., 3., 4. a 6. pádě tvar „Jiří“. Zabrousili jsme tak do jazykozpytné nauky o vlastních jménech čili onomastiky. Přední česká onomastička (onomastice? onomastikyne?) Miloslava Knappová tordí v jednom ze stolních kalendářů na rok 1996, že „stálci mezi jmény nejčastěji volenými ve 20. století je Jiří – dnes jich mezi námi žije k 327 tisícům. Jméno pochází z řečtiny a znamená „rolník, zemědělec.“ Svě může připojit i toponomastika, to jest odvětví onomastiky zabývající se vlastními jmény místními – ta zaznamenává ve vlastech českých města, městečka a vsi Jiřetice, Jiřetín, Jiřičkov, Jiřičky či Jiřice, Jiřičnou, Jiřičné a Jiřičný, Jiřikovo, Jiřikoves, Jiřikovice, Jiřín, Jirkalov a Jirkov.

V různých evropských jazycích se původní řecké jméno Γεώργιος reflektovalo rozličně – tak vznikl francouzský a anglický George, italský Giorgio, španělský Jorge, ruský Georgij, Jedor, Jurij, polský Jerzy, jihoslovanský Đorđe, maďarský György. Vedle oficiální podoby jména Jiří se objevují obměny rodinné neboli hypokoristika – v češtině Jiřík, Jiříček, Jíra, Jírka, Jura, Juráš(ek), odtud i příjmení Jíroušek, Jíreček, Juráček apod. Ženské jméno Georgina – Jiřina vzniklo přechýlením ze jména mužského; známe též květinu z čeledi slozňokvětých se shodným jménem (bot. Georgina nebo Dahlia) a její pěstitelé-jirínáře či jirínkáře. Zda starý český název pro hřebce s jedním varletem – jírčák, souvisí se jménem Jiří, však posoudit nedovedu.

K popularitě jména Jiří nepochybně přispěl sám světec Jiří, neboť to byl rytíř bez bázně a hany, pravý Rambo mezi svěřenci a světicemi božími – žádný sušinka huntující si tělo na poušti kořínkovou stravou. Podle Ottova Slovníku naučného sv. Jiří „pocházel z Kappadokie, sloužil ve vojskě římském za císaře Diokleciána a podstoupil smrt mučnickou v Nikomedii roku 303. Dále vypravuje o něm legenda, že vysvobodil princeznu od draka, kterého probodl kopím. (...) Sv. Jiří vyobrazuje se jako jinoch v rytířské zbroji na bílém oři, an kopím probodá saň. (...) Dějiny křesťanských mučenníků sotva mohou vykázati druhou osobnost, která by více dojmala středověkého mnicha, romantického rytíře i prostého křesťana, než sv. Jiří. Neohrožený rytíř, jenž přemáhá hroznou saní, aby osvobodil královskou dceru, a pak s rovnou smělostí prohlašuje vůči fanatickému pohanu Dacianovi své křesťanství, jeho mnohonásobně, ve své ukrutnosti až odporné mučení a opětně

zmrtvýchvstání, jeho četné divy (zvláště obživení několika napolo setlelých mrtvol, jež vypravují o svém utrpení na onom světě atd.), to vše musilo mocně dojímati středověké křesťanstvo ve všech jeho třídách.“

Třebaže legenda o sv. Jiří, vzniklá v Syrii ve IV. či V. století, byla v roce 494 prohlášena za apokryf a zapovězena, rozšířila se svatojiřská látka do všech evropských národních kultur (např. anglický král Eduard III. zvolil sv. Jiří za patrona podvazkového řádu, na Rusi byl sv. Jiří za Dimitrije Donského prohlášen patronem Moskvy a později se stal součástí carského znaku). V Čechách byla na počátku X. století sv. Jiří zasvěcena rotunda na hoře Řípu, souběžně se založením pražského biskupství v roce 973 byla vybudována na Pražském hradě bazilika sv. Jiří s ženským klášterem. Česká legenda na svatojiřské téma je doložena fragmentárně již na počátku 14. století, jako celek pak z jeho druhé poloviny. V téže době, přesně v roce 1373, odlili do bronzu bratři Martin a Jiří z Kološe jezdeckou sochu sv. Jiří zápasícího s drakem, jež dodnes zdobí třetí nádvoří Pražského hradu. O století později v Čechách zpopularněla (z latinského originálu přeložená) povídka Jiříkovo vidění, popisující pouť uherského šlechtice Jiříka, původně irského rytíře Orweina, do očiště sv. Patrika, k čemuž se připojovalo líčení nejen hrůz pekelných, ale i rajských slasti.

Co dlužno činit na den sv. Jiří, kdy podle starých českých pranostik „vylézají z děr hadi a štíři“, „země se otvírá, sv. Jiří zemi zžítí, sv. Jiří vstává, zemi odmykává, aby tráva rostla, tráva zelená, fialenka modrá“? Srbové tvrdí, že „nema leta bez Đorđeva dana“ a vyhánějí v tento den poprvé na pastvu skot i brav, neboť sv. Jiří je ochráncem stád, pokropují stáda vodou a šlehají je vrbovými proutky; sami se pak za rozbřesku koupou v řekách a potocích a stejně jako Bulhaři zabíjejí a pekou jehňata, když je předtím ověnčili květinami a podkouřili kadidlem. Slovinci vyberou chlapce, řečeného Zelení Juri, jehož ovinou zelení a květinami a vodí ho po vsi za zpěvu a vybírání dáreků. A nevládníme-li stáda ani konzumovatelná jehňata? Tož se jako Rusové a Srbové válejme na nivách v rose, abychom byli „silni a zdrávi jako Jiřího rosa“. Konečně můžeme onoho dubnového dne naslouchat zpěvu jirčic neboli konopek či vyhlížet přilet švitořivých jirčic.

Jiří Fiala

Kostel zasvěcený sv. Jiří se mj. nachází ve vsi Nákle u Litovle, týž světec je vyobrazen na staré náklské pečeti.

Na pultech knihkupectví

Laureáti Nobelovy ceny za fyziku

Na knihkupeckých pultech se v těchto dnech objevila nová kniha obsahující seřazení a základní souhrn informací o všech nositelích Nobelovy ceny za fyziku. Mgr. Robert Weinglich, autor knihy, pracoval na její konečné podobě zhruba čtyři měsíce.

Alfréd Bernard Nobel, znám především jako vynálezce smutně proslaveného dynamitu, patřil k nevyznamnějším vynálezčům devatenáctého století. Přihlásil na třístapadesát patentů ve všech státech světa. Svě objevy realizoval v devadesáti továrnách a firmách dvaceti zemí pěti kontinentů. Pocházel z rodiny švédského chemika a podnikatele, ale rodina záhy odešla do Ruska, kde jeho otec díky vynálezům protipěchotních a vodních min dosáhl velmi rychle váženého postavení. Obrovskou senzací způsobil také jeho testament, který napsal na sklonku svého života 27. listopadu 1895 v Paříži. S celým zbylým realizovatelným majetkem bude naloženo takto: Kapitál vložený vykonavatelem mé závěti do bezpečných cenných papírů dá základ fondu, s jehož úroků budou každoročně odměňováni ti, kteří v uplynulém roce prokázali lidstvu největší užitek. Úroky at jsou rozdělovány na pět stejných částí, z nichž jedna případně tomu, kdo udělal nejdůležitější vynález nebo objev v oblasti fyziky; jedna část tomu, kdo udělal nejdůležitější chemický objev nebo zdokonalení; jedna část tomu, kdo udělal nejdůležitější objev v oblasti fyziologie nebo medicíny; jedna část tomu, kdo vytvořil v literatuře vynikající dílo s ušlechtilou myšlenkou; a jedna část tomu, kdo učinil nejvíce pro sbratření národů a zrušení či zmenšení armád nebo se zasloužil o uspořádání a podporu mírových kongresů. Ceny za fyziku a chemii budou uděleny Švédskou akademií věd, ceny za fyziologické nebo lékařské práce Karolinským institucem ve Stockholmu, za literaturu Akademií ve Stockholmu a ceny předním obhájčům míru pětičlenným výborem, který zvolí norský parlament. Je mou výslovnou vůlí, aby při udělení cen nebyl brán žádný zřetel na národnost a cenu obdržel ten nejzasloužilejší, nehledě na to, zda je Skandinávce nebo ne...

Založení Nobelovy nadace a předpisy pro instituce oprávněně udělovat ceny schválil švédský král 29. června 1900 a první Nobelovy ceny byly uděleny již o rok později. Tyto ceny se udělují 10. prosince v den úmrtí A. Nobela zároveň ve Stockholmu i v Oslu. Jejich součástí jsou Nobelovy přednášky laureátů, které bývají obvykle několik dnů před převzetím ceny nebo po něm. Každý významaný obdrží zlatou medaili, diplom a finanční částku, jejíž výška odpovídá výsledkům hospodaření fondu. V letech 1901–1997 bylo uděleno celkem 154 Nobelových cen za fyziku, posledním, kdo Nobelovu cenu získal v roce 1997, byl francouzský fyzik Claude Cohen-Tannoudji, a to za vývoj metod dovolujících chladit a chytat atomy prostřednictvím laserového záření.

Za zmínku stojí uvést, že nakladatelství Alda, ve kterém publikace vyšla, připravuje na uvedené téma vydání celé knižní řady (Laureáti Nobelovy ceny za chemii, Laureáti Nobelovy ceny za lékařství, Laureáti Nobelovy ceny za literaturu, Laureáti Nobelovy ceny za mír).

M. Poláková

Sport

Letos pátý – jubilejní UP OPEN 98

S májem přichází láska, u nás k tenisu. Jsem ale skálopevně přesvědčen, že nejsem k němu. Třeba ke zvířatům... a potom i k lidem?

Po obnovení tradice univerzitního sportovního dne se stalo pravidlem, že jeho součástí je tenisový turnaj UP OPEN pro pedagogy a zaměstnance UP i jiných vysokých škol, podnikatelů, manažerů a hostů.

V letošním roce si vás jménem pořadatelů z FTK UP dovoluji pozvat na pátý, jubilejní ročník, který pod záštitou rektora UP doc. RNDr. L. Dvořáka, CSc., proběhne ve dnech 15. a 16. 5. 1998 na dvorcích TJ MILO Olomouc vedle Sportovní haly UP na Lazcích.

Spolu s potřebou inovovat přistoupili jsme i my k rozšíření počtu kategorií, a to na čtyři: muži „A“ (ročník nar. 1953 a mladší), muži „B“ (ročník nar. 1939 až 1952), muži „C“ (ročník nar. 1938 a starší), ženy (vždy bez rozdílu věku, u tenisu stále mladší).

Dále jsme zvolili variantu herního plánu ve dvou dnech, tj. v pátek odpoledne (předkola) a v sobotu celý den (hlavní turnaj), abychom částečně eliminovali vyčerpání, bude-li nutno název turnaje doplnit o dodatek – „Otevřené mistrovství Afriky 98“.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o sportovní-spoločenské setkání, je přáním pořadatelů vytvořit dostatečný prostor pro naplnění pojmu „společenské“. A k tomuto účelu bude sloužit i slavnostní večer v univerzitní Sportovní hale v pátek dne 15. 5., který bude zahájen programem na ploše haly v 19.00 hodin s cílem ocenit drobným připomenutím úsilí všech, kteří se větším či menším dílem podíleli na opravách povodní zcela zničeného interiéru a technického zázemí našeho sportovního centra. Součástí večera bude expozice fotografií Mgr. Vojzoly Rolland Garros 97 a... předchozí ročníky našeho turnaje UP OPEN.

K hernímu řádu turnaje je nutno říci, že dle počtu přihlášených a předchozích výsledků bude provedeno nasazení do předkola (v pátek 15. 5. od 15.00 hod.) a do hlavního turnaje (v sobotu od 8.00 hodin).

Poražení z předkola a prvního kola hrají soutěž útěchy. Každý hraje vlastním „nádobčkem“, míče, pitný režim a bohaté občerstvení zajišťují pořadatelé.

K turnaji je nutno se přihlásit, a to písemně na adrese FTK UP tř. Míru 115, 771 11 Olomouc (heslo TENIS), či telefonicky na tel.

č. 5412 382, 5412 173/175/193 – ing. Skutka či Mgr. Slezarová, popř. faxem 5412 899. Přihlášky je nutno zaslat nejpozději k datu 11. 5. 1998 včetně, abychom mohli pozvat účastníky předkola. K účasti na slavnostním večeru zveme všechny!!!

Za pořadatele: ing. Martin SKUTKA, tajemník FTK UP

Ohlédnutí za přeborem UP v basketbalu

Od počátku letního semestru jsme byli svědky zápolení jednotlivých fakult, které hrály přebor UP v basketbalu. Soutěže se zúčastnily, na rozdíl od minulých ročníků, družstva jen čtyř fakult. Byla to družstva FF UP s několika hostujícími hráči jiných fakult, FTK UP, LF UP a PF UP. Mezi studenty PřF UP se letos bohužel nenašlo dost zájemců o reprezentaci, a tak se letošní zkrácené soutěže nezúčastnili. Turnaj se hrál jen jednokolově, což bylo zaviněno nedostatkem vhodných termínů v důsledku loňských povodní, které zcela zničily palubovku ve Sportovní hale FTK UP a pořadatelům se nepodařilo najít náhradní prostory.

Letošní ročník byl poznamenán i dosti častou absencí některých hráčů, což se odrazilo v úrovni jednotlivých utkání. Vítězem se nakonec stalo družstvo FTK UP ve složení: Jindra, Dvořák, Čanecká, Glacner, Havran, Bezdíčková, Hon, Kaleta, Kapaňa, Kubala, Kudláček, Lechnerová, Pivnička, Růžičková, Rybářová a Stromšík. Nejlepším střelcem turnaje se stal Jiří Budňák, který reprezentoval jako hostující hráč FF UP.

Jako každý rok, tak i letos zajišťovali turnaj po organizační stránce studenti Katedry rekreologie FTK UP Jaroslav Kaleta a Jana Růžičková s pomocí Dalibora Hona. Slavností vyhlášení vítězů s předáním putovního poháru a medailí vítězům se uskutečnilo při závěrečné recepci v kavárně Sportovní haly UP. Všichni účastníci se rozcházel s nadějí, že příští ročník bude mít vyšší úroveň a bude se těšit většímu zájmu diváků.

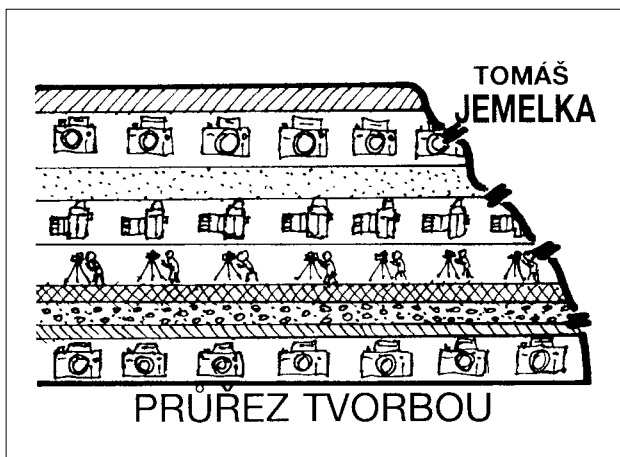
Na závěr si pořadatelé dovoluji pozvat všechny zájemce o basketbal na velký „streetballový“ turnaj, který bude uspořádán v rámci Sportovního dne UP ve Sportovní hale FTK UP 20. 5.

Jaroslav Kaleta,
student KR FTK UP

Pozvánka

V úterý 5. 5. 1998 se v galerii olomoucké ZUŠ (Pionýrská 4) uskuteční vernisáž výstavy fotografií T. Jemelky, mj. externího spolupracovníka – fotoreportéra redakce Žurnálu UP. Výstava, kterou uvede PhDr. Simona Vlčková, potrvá do 30. 5. 1998.

-mav-

... a tento týden...

PÁTEK 24. – NEDĚLE 26. DUBNA

Velehrad: IV. studentský Velehrad (spojený s poutí jednotlivých akademických obcí na Velehrad). Téma: Církev – student. Akci pořádá Vysokoškolské katolické hnutí.

PONDĚLÍ 27. DUBNA

U-klub 20.00 hod.: Lokálka (Hradec Králové), poprvé na samostatném koncertě v Olomouci. Folková komediální skupina má na svém kontě již třetí CD.

ÚTERÝ 28. DUBNA

PřF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.: Seminář z diferenciálních rovnic na téma Existence řešení v úlohách konečné pružnosti. Přednáší RNDr. Vratislava Mošová, CSc. (PřF UP).

Aula PdF UP, 16.30 hod.: koncert studentů, pořádá Katedra hudební výchovy PdF UP.

U-klub 18.00 hod.: Bigbitový večer, hrají studentské a začínající hudební skupiny.

Divadlo hudby, 19.30 hod.: beseda s Fedorem Gálem na téma: Jiní mezi námi. F. Gál uvede tři knížky o rasové, etnické a národnostní snášenlivosti a toleranci. (P. Polansky: Dvakrát tím samým, F. Gál: O jinakosti, K. Wolf: Podruhé a naposled.) Během besedy bude možné uvedené knihy zakoupit. Pořádá Centrum interdisciplinárních studií UP ve spolupráci se Sdružením pro otevřenou společnost.

STŘEDA 29. DUBNA

Posluchárna č. 11 FF UP, 17.00 hod.: přednáška O Rusínech a rusínštině. Proslví ji prof. PhDr. Rudolf Zimek, DrSc. Akci pořádá olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR.

U-klub 19.00 hod.: koncert skupiny Zuby nehty, volba krále Majáles 1998 a hvězdy večera. Do Olomouce zavítá v tento den i jedna z nejlepších současných bigbitových skupin Už jsme doma.

Katedra slavistiky FF UP, 10.00: Mezifakultní seminář o díle A. Solženicyna „Umělec nebo publicista?“. Hlavní referát přednese doc. Jiří Honzík (FF UK Praha).

Posluchárna č. 31 LF UP, tř. Svobody 8, 13.30: Aktuální pozice CE nejen v analýze DNA – ing. K. Klepárník, CSc. (Ústav analytické chemie AV ČR, Brno).

PONDĚLÍ 4. KVĚTNA

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Benefice pro město Olomouc. MUDr. I. Langer přivítá houslového virtuosa J. Svěčeného a zpěváka L. Křížka. Vítězek večera je věnován na projekt Označení kulturních památek v MPR Olomouc.